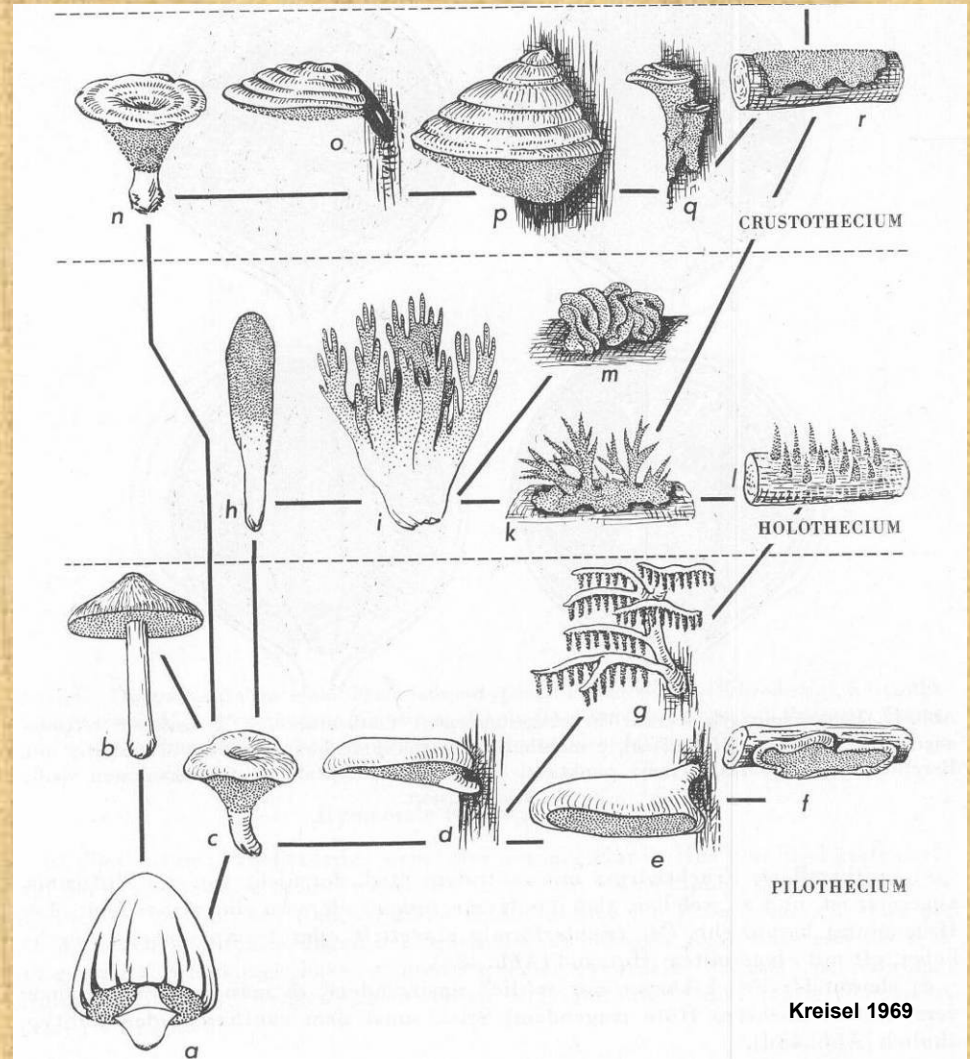

„morfologické skupiny“ stopkovýtrusých hub

tradiční dělení podle charakteru plodnic:

(také poněkud odlišné pracovní metody → specializace mykologů)

- houby lupenaté
- houby hříbovité
- houby rosolovkovité
- houby chorošovité
- houby kornatcovité
- houby kyjankovité a kuřátkovité
- houby lošákovité
- houby břichatkovité

hřibovité houby - znaky

zásadní je zbarvení a tvar plodnice

slizkost klobouku, přítomnost vela

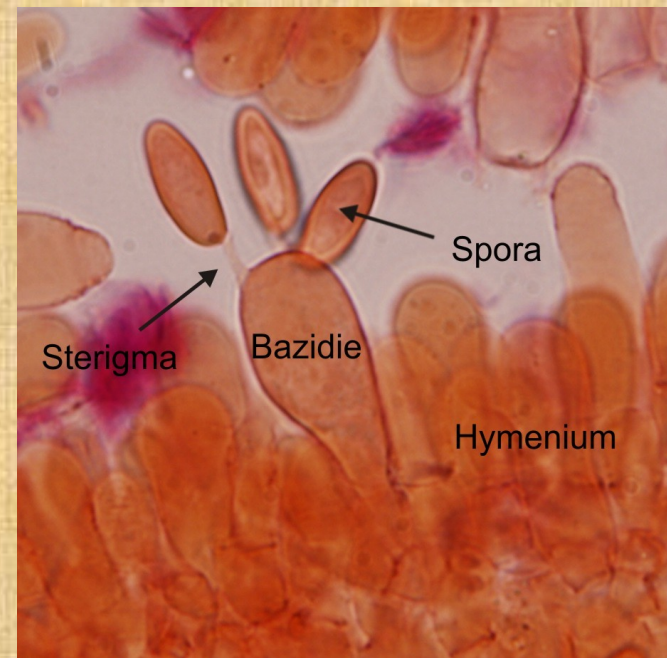
barevné změny dužniny

ekologie (téměř všichni mykorizní)

z mikroskopických znaků mají význam:

- velikost a tvar výtrusů

- charakter pokožky klobouku (tvar koncových buněk)

rosolovkovité houby - znaky

zbarvení a tvar plodnice, ekologie (někteří paraziti)

z mikroskopických znaků mají význam:

- typ bazidií
- velikost a tvar výtrusů
- počet buněk výtrusů
- tvorba konidií

chorošovitě houby - znaky

tvár plodnice - zcela rozlité, „effusoreflexní“ (s horním okrajem odstálým), bokem přirostlé, s postranním či centrální třeněm, střečovité nad sebou
povrch klobouku (hladký, s krustou, štětinatý aj.)

velikost pórů, tmavá/želatinózní vrstva mezi rourkami a dužninou
zbarvení plodnice

okraj plodnice (rhizomorfy)

konzistence: dřevnatá, ztuha masitá, měkce masitá, korkovitá

přítomnost myceliového jádra (*Fomes* aj.)

zásadní jsou rovněž ekologické znaky:

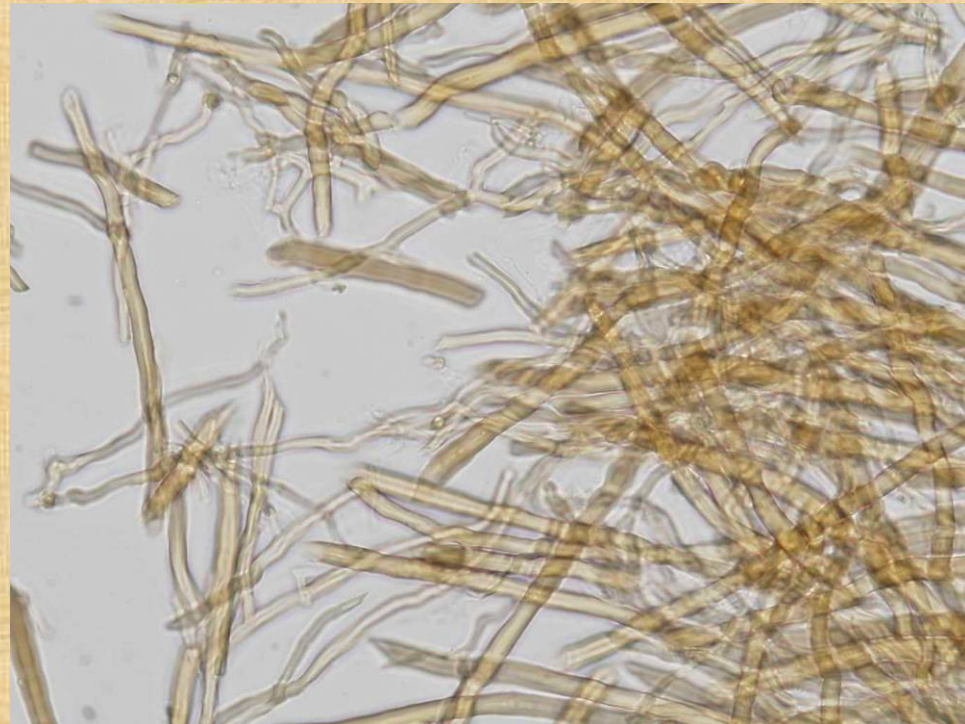
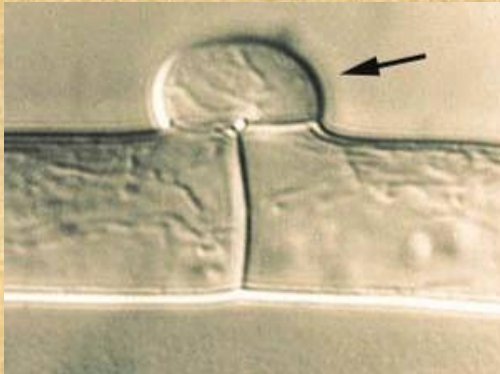
- charakter a druh substrátu (živý x odumřelý, jaká část stromu aj.)
- typ tlení: bílé tlení (rozklad všech složek) a hnědé tlení (rozklad především celulózy - jen několik druhů)

chorošovitě houby - znaky

hyfy trojího typu:

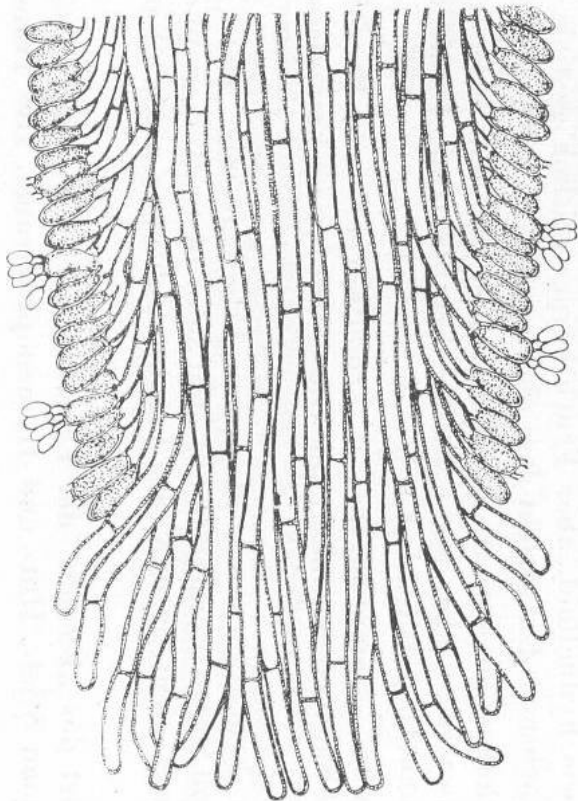
- **generativní** hyfy tenkostěnné, větvené, přehrádkované
- **skeletové** hyfy - tlustostěnné, nevětvené, nepřehrádkované
- **ligativní** hyfy - tlustostěnné, bohatě větvené, nepřehrádkované, často téměř postrádají lumen

zásadní význam má přítomnost či absence **přezek**

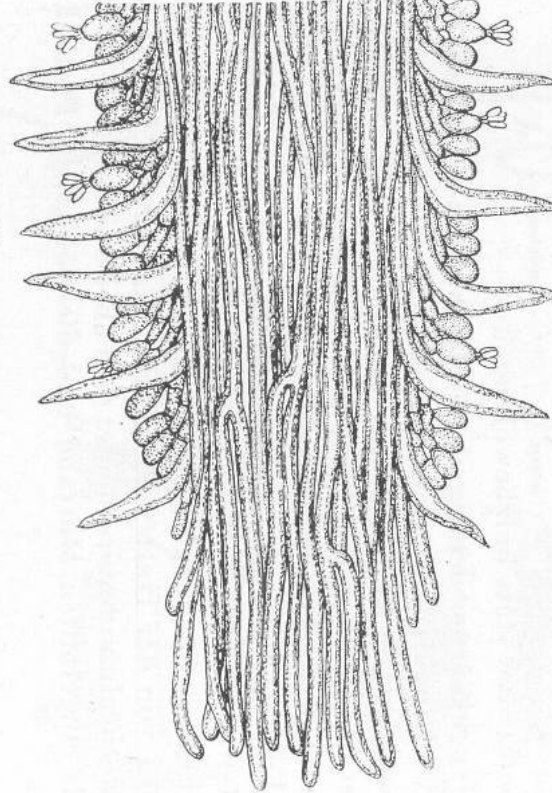
chorošovitě houby - znaky

hyfové systémy

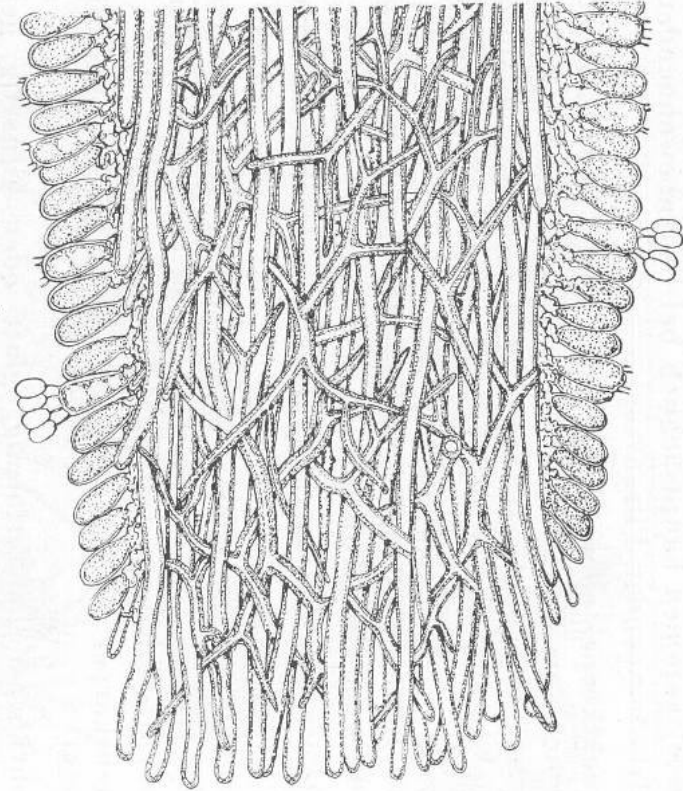
a

monomitický

b

dimitický

c

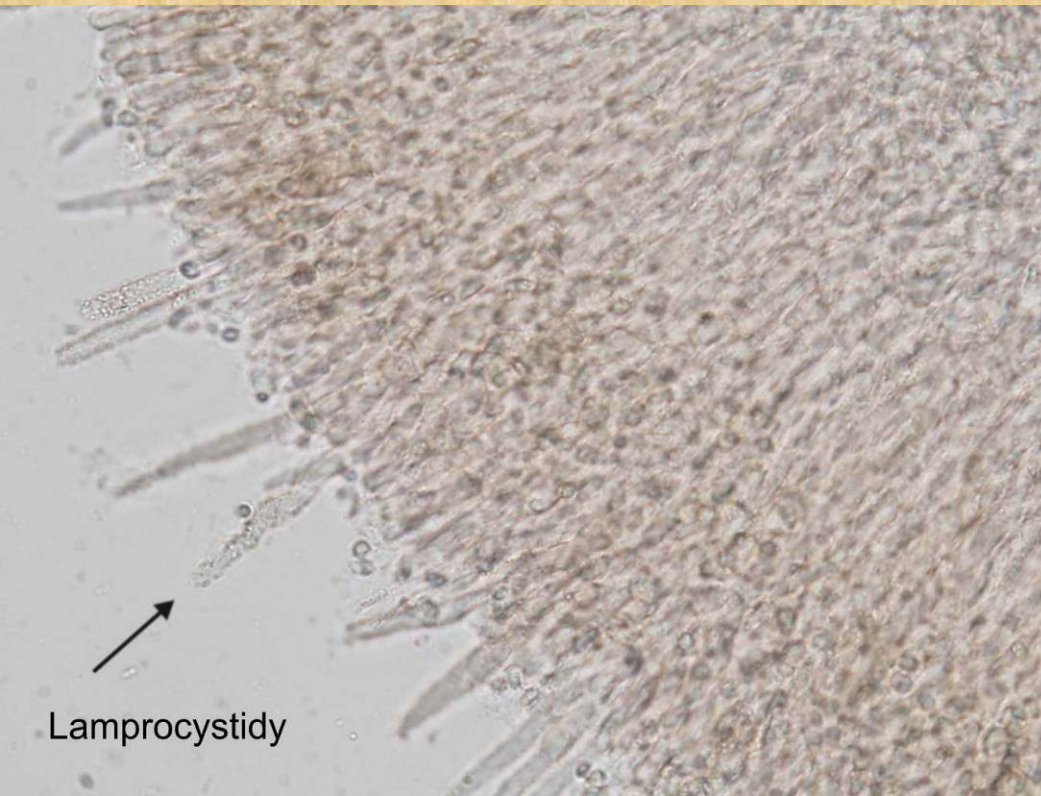
trimitický

chorošovitě houby - znaky

sety – obvykle hnědé tlustostěnné nepřehrádkované cystidám podobné elementy (*Hymenochaetales*)

© M. Vašutová

- různé typy cystid
- přítomnost a charakter inkrustace hyf
- amyloidita hyf
- charakteristiky spor

kornatcovité houby - znaky

víceméně rozlité či „effusoreflexní“ plodnice

na řezu: subikulum, subhymenium a hymenium

hymenofor: hladký, poroidní, irpikoidní (s nepravidelnými zuby), ostnitý, merulioidní (síťnatě zvrásněný), grandinoidní (jemně zrnitý), tuberkulátní (nepravidelně hrbokatý)

konzistence: kožovitá, dřevnatá, moučnatá, voskovitá, blanitá

okraj plodnice (rhizomorfy aj.)

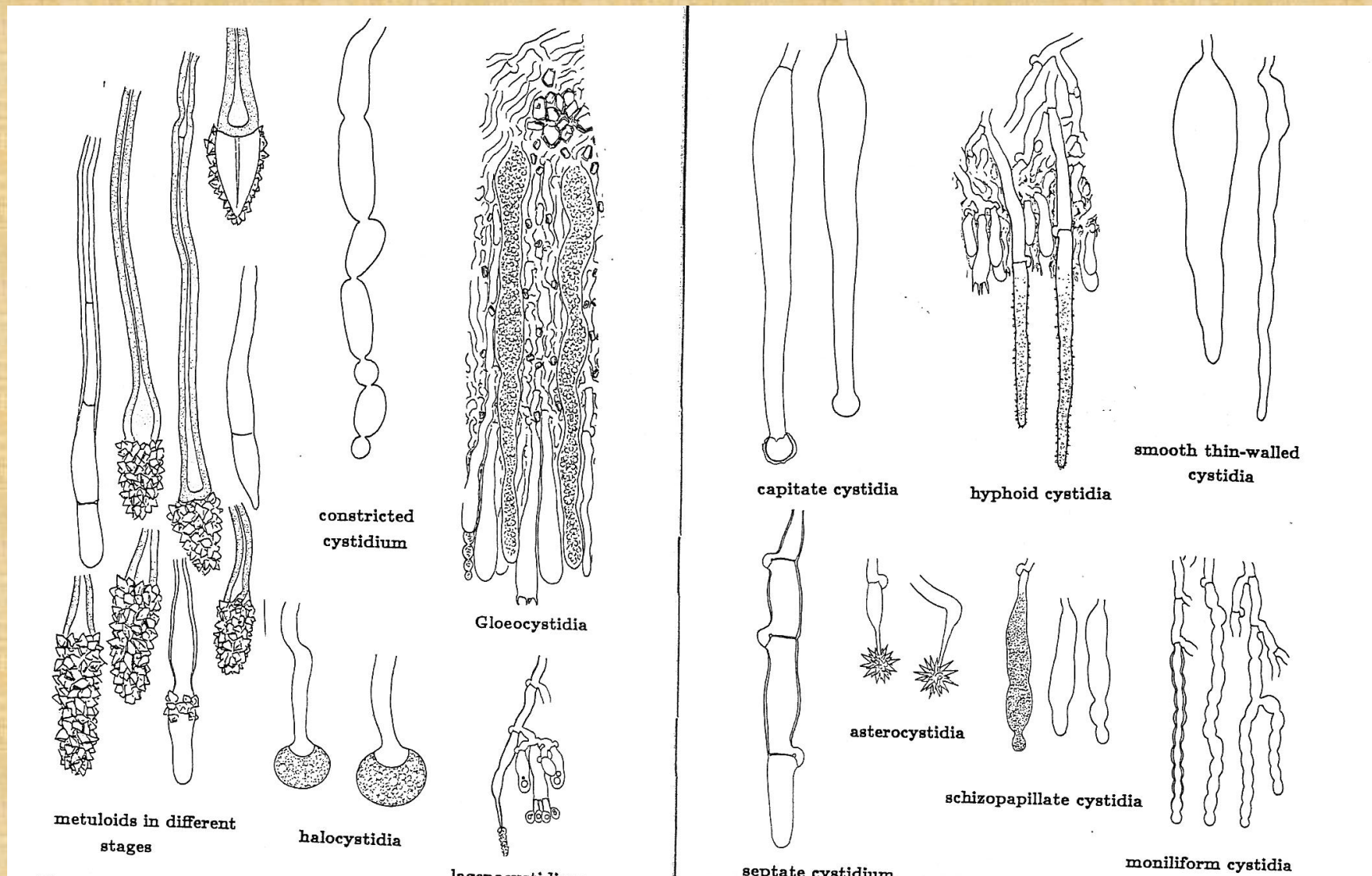
kornatcovité houby - znaky

z mikroskopických znaků mají význam:

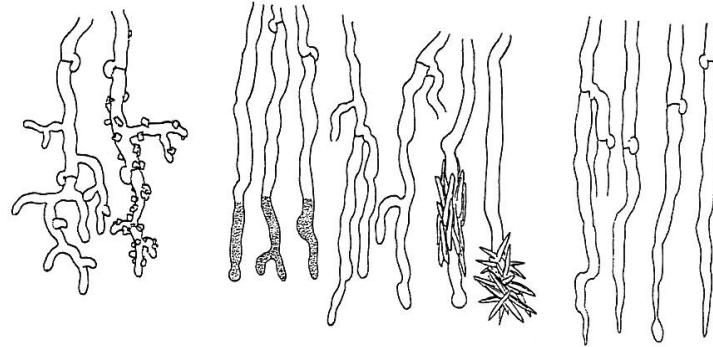
- hyfový systém (přítomnost skeletových nebo ligativních hyf)
- přítomnost a četnost přezek v různých vrstvách pletiva
- přítomnost hyf mléčnicového typu
- tvar a velikost bazidií, počet sterigmat a další znaky bazidií (repetitivní aj.)
- tvar, velikost, ornamentika a amyloidita spor, tloušťka stěny
- tvorba konidií
- cystidy (různé typy - lyocystidy, asterocystidy, halocystidy, gloeocystidy, lamprocystidy aj.), hyfidie, asterosety a další elementy

důležité jsou podobně jako u chorošovitých ekologické znaky

kornatcovité houby - znaky

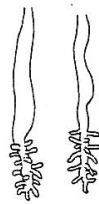
kornatcovité houby - znaky

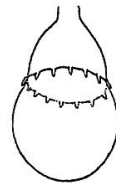
dendrohyphidia

paraphysoid hyphae

subulate hyphae

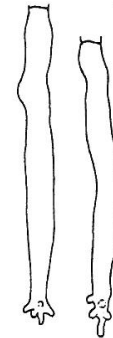
acanthophyses

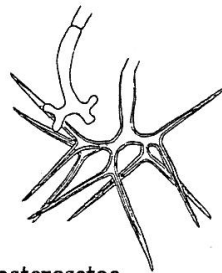
stephano-cyste

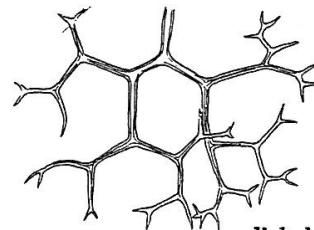
echinocyst

acanthocystidia

asteroetae

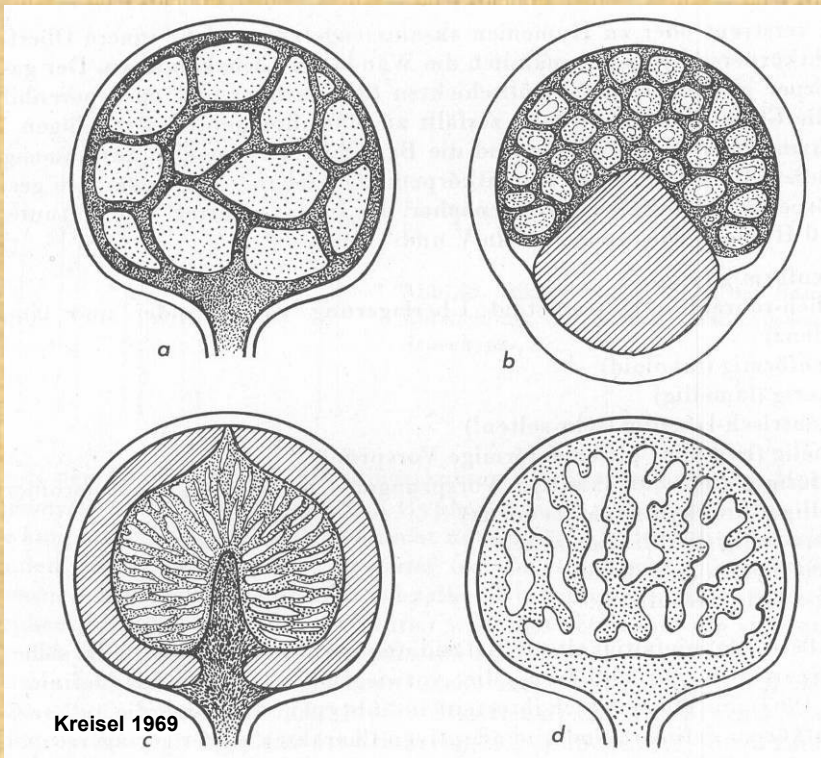

dichohyphidia

Fig. 19. Types of different sterile hymenial organs.

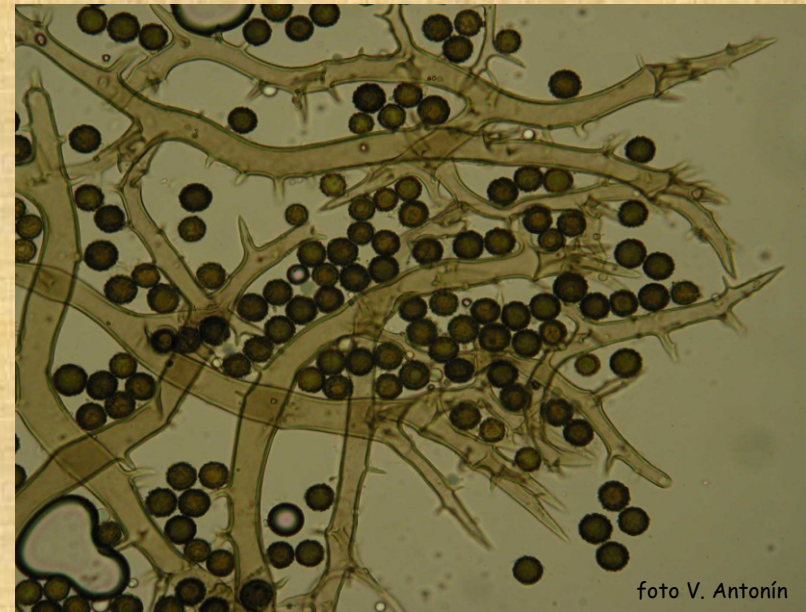
břichatkovité houby - znaky

- charakter a utváření peridie (exo- a endoperidie, ostny, areoly)
- její hygroskopicita (*Geastrum*, *Astraeus*)
- přítomnost a utváření ústí
- přítomnost a tvar sterilní části

břichatkovité houby - znaky

- tvar kapilicia (vlášení), póry na vláknech
- zbarvení výtrusného prachu
- velikost a ornamentika výtrusů

příklady mikrostruktur nelupenatých hub

Phellinus sp. - sety, tlustostěnné skeletové hyfy

Daedaleopsis/Piptoporus - skeletové hyfy

Ganoderma sp. - spory

Scytinostroma portentosum - asterosety, amyloidní spory

Aleurodiscus disciformis - amyloidní bradavčité spory, cystidy s krystaly

Exidia sp. - vícebuněčné bazidie

Dacrymyces sp. - vidlené bazidie

Auricularia sp. - vícebuněčné bazidie

Lycoperdon sp. - spory, kapilicium

Geastrum sp. - spory, kapilicium

Bovista nigrescens - spory, kapilicium

Handkea - spory, kapilicium

Scleroderma – spory

Cyathus – spory